

spoedig voor meerdere sympathie plaats maakte. Een onverwachte voorspoed, die ten onrechte te weinig teeder gewaardeerd werd oer menig predikant, die, optredende in een gemeente die op dezen keer der dingen ganschelijk niet was voorbereid, achtte bestraftend en van uit de hoogte te kunnen spreken, waar alleen in het winnen der harten en het zoeken van den geleidelijken overgang kracht ware te vinden geweest ter overwinning.

Juist daarom echter is het leerstuk der "gemeene gratie," voor het huidige tijdsgewricht van zoo overwegend belang. Tusschen het leven der natuur en het leven der genade gaat een breede, diepe kloof, die alleen door de gemeene gratie te overbruggen is. Verzuimt men nu die brug te leggen, dan kan het niet anders of de aloude eeuwigdigheden moeten weer veld winnen, waarbij men enerzijds schier uitsluitend op de genade let, om voorts de natuur aan de wereld over te laten, en anderzijds zich dertwils in het leven der natuur vastzet, dat men de genade feitelijk verloochent. Men kan, of men wil of niet, men kan niet bij de quaestie van den vrijen wil staan blijven. De wil, vrij of onvrij, is slechts een vermogen in den mensch. Achter den wil ligt de mensch zelf, en die mensch zweeft niet in de lucht, maar is deel van het wereldgeheel, en zoo ligt achter den wil het vraagstuk van den mensch, en achter den mensch het vraagstuk van de wereld als geheel genomen. Reden waarom ge nooit tot op den bodem van dezen oceaan uw dieplodend laat zinken, zoolang ge niet tot op de primordiale gronden van de verhouding van de wereld tot God zijt doorgedrongen. En die verhouding nu, niet van een denkbare, maar van de feitelijk bestaande wereld tot God, wordt geheel beheerscht door het vraagstuk van de gemeene gratie. Immers in die feitelijk bestaande wereld is de zonde. Op die wereld werken de gevolgen van de zonde. En alles resumeert zich dus ten slotte in de vraag, hoe een wereld, die zondig is, van Godswege nog zoo veelzins begenadigd kan zijn, zonder zijn *inwercine heiligheid* in het gedong te brengen. En juist op die alles beheerschende vraag is geen antwoord te vinden dan in de belijdenis der gemeene gratie.

Heel de strijd gaat ook nu weer tusschen het natuurlijke, en tusschen dat hoogere, dat uit de natuur niet kan verklaard worden, en zich nochtans te midden van het leven der natuur openbaart. Het is het éénezelfde raadsel, als ge Jezus te midden der menscheid, de kerk in de wereld, het geloof te midden van het menichelijk overleg en beleid, het wonder in den loop der gebeurtenissen, of de genade in het onheilhart niet optreden; althoos weer komt het bij elk dezer tegenstellingen op de verhouding aan, waarin beide tegenover elkander staan; en alle deze verhoudingen moeten eenzelfde grondslag bezitten, eenzelfde uitgangspunt hebben, onder eenzelfde regel vallen. Op zichzelf bestaat deze tegenstelling reeds tusschen God en de wereld, tusschen dit aardsche aanzijn en het eeuwige, tusschen hemel en aarde, tusschen wat geestelijk onzichtbaar en wat waarneembaar is voor onze zinnen. Maar die op zichzelf reeds bestaande tegenstelling wordt nu nog *verscherpt en versterkt*, doordat de zonde beide reekens nog verder uiteendrijft, en de genade, die tegen de zonde inkomt, het geestelijke tot nog hoogere uitdrukking brengt. Wedergebort is meer dan leven, de volharding der heiligen meer dan de staat der rechtzinnigheid in het paradijs. Waar alzoo enerzijds de wereld, het natuurlijke, het zienlijke door de zonde dieper wegzinkt, neemt anderzijds de genade een hooger standpunt in dan de oorspronkelijk geestelijke schepping.

Van twee kanten is alzoo de kloof breeder geworden. De wereld is door de zonde verzwakt en de geestelijke macht is door de genade tot hooger stand opgeklimmen. Die nog dieper kloof dreigt daarom alle eenheid, alle verband, allen samenhang te verbreken, zoodat ten slotte de wedergeborene niets meer met de wereld te doen wil hebben, en de wereld alle hooger leven gaat ontkennen; de theologie de wetenschap in den ban slaat, en de wetenschap aan de theologie alle recht van meespreken betwist; en evenzoo de kerk doet of er geen wereld is en de wereld niet het bestaan der kerk niet meer rekent. Aan de ééne zijde lichtschuive mystiek, en aan de andere zijde uitdagend ongeloof. Hier de kerk, als een geestelijk lichaam, dat ijvervluchtig en elke belichaming mist, en daartegenover een ontsiedende wereld, die van geen hemel boven zich meer afweert. Moet dit nu tegengegaan en is het onze roeping de juiste verhouding tusschen natuur en genade, tusschen de kerk en de wereld, tusschen theologie en wetenschap, tusschen wedergeboorte en opvoeding, tusschen den ouden mensch en den nieuwen mensch weer voor het besef oover eeuwig te herstellen, dan baat geen formule meer, en is in geen vergelijk meer heil te vinden, maar dan moet de werkelijkheid, de zucht van alle zijden aan ons oprindende werkelijkheid der bestaande natuur, zoo in als buiten den mensch, onder de oogen worden gezien; en dit nu juist kunt ge niet tenszij ge bij elk dezer tegenstellingen u verenschap geeft van het bestaan en het hoe bestaan van de gemeene gratie.

En niet achter Jezus. En natuurlijk onder die tegenstelling stak er in dien zonden dispe zonde. Zoo toch bleken zij vlak tegen Jezus over te staan; tegenover de zake Gods hun eigen onheilige zaak te verdedigen; en de komst van Jezus' Koninkrijk niet te willen bevorderen maar verhinderen.

Het beginsel waarvoor ze streden was valsche, en bij dat valsche beginsel mengden ze nog de karakterzonde van persoonlijke heerschacht.

Maar toch straalde er in dat zeggen ook iets door, dat zij wel onzuiver maakten, maar dat op zich zelf een van God gewilde en door Hem ons ingeschapen trek is van het menscheit hart.

We zijn geen op zich zelf staande eenlingen. We zijn leden van een gesin, door dat gesin aan een geslacht, door dat geslacht aan een volk, door dat volk aan de menscheit verbonden; en daarom mag het ons niet onverschillig zijn, of die band trekt. Het is daarom alleszins natuurlijk, dat we, zoolang er geen strijd van beginsel in het spel komt, er prijs op stellen te goeder naam en faam bekend te staan, er om geven hoe de menschen over ons denken, niet gaarne de publieke opinie tegen ons krijgen, en ons rijk gevoelen als de menscheit sympathie ons tegenkomt. En evenzoo natuurlijk, dat, waar de strijd der beginselen wel meesprekt, het ons niet genoeg is zelf te belijden, maar dat we alsdan ook dorsten naar medebelijdens, op propaganda bedacht zijn, en juist deswege geen rust kennen, zoolang heel de wereld ons niet nagaat.

iets waarbij het onverschillig is, of ge onder 'heel de wereld' verstaat, wat de Fransen noemen *tout le monde*, d. w. z. een ieder die er zich over uitslaat; of wel dat men den zin letterlijk opvat, en bedoelt heel onze menscheit.

Ge voelt dit terstond aan het schoone werk der zending.

Waar ge met uw Christelijke belijdenis, met uw heil in Christus, met uw kindsvreugde in God tegenover ongeloof of bijgeloof staat, is uw ijver om anderen voor de zake Christi te winnen de maatstaf voor de diepte en den ernst van uw eigen geloof.

Gij zijt dan in Christus, en met macht werkt in u de begeerte, dat heel de wereld uw Heiland naga.

Doch juist deze geestdrift van uw propaganda beoogt *beide*.

Eenerzijds dat in de publieke opinie, dat onder de toonevendige kringen, dat op elk hooger terrein de Naam des Heeren gekend en beleiden worden, en derhalve dat iedereen die meestelt zich aan uw zijde schare.

Maar ook anderzijds, dat alle volk en natie, dat alle staat en land, dat alle werelddeel, en alzoo dat heel de wereld Jezus achternag, en juist hierin wortelt alle actie voor de zending onder Heidenen, Mahomedanen en Joden.

Het niet kunnen dragen, dat heel de wereld meegeet met wat gij bestrijdt, en de hartstochtelijke wensch, dat heel de wereld moge aankomen achter wat gij zelf navolgt, bijkt derhalve een alleszins Goddelijke trek in ons hart te zijn; en in zoverre school er achter dit zeggen der Pharizeeën stellig iets goeds.

En zondig werd dit hun zeggen eerst, doordien ze dien goeden trek, die edele neiging van het hart op de verkerde zaak richtten.

Niet op de zake Gods, maar op de zaak van het enghartig en valsche Jodisme.

Wees hier dus voorzichtig.

Nog altoos zijn er tal van lieden, die zich om de wereld niet bekommeren, die zich opsluiten in eigen kleinen kring, en er nu sterk op gaan, dat het hun niet schelen kan wat de wereld van hen denkt. En tot deze bekrompenen van hart nu moet gezegd, dat zelfs de Pharizeeën hen sulpen voorgaan in het Koninkrijk Gods.

Zeker als een heilig beginsel, als de zake Gods in het spel komt, moet elk kind van God een held of heldin weten te zijn, die desnoods alleen tegen den stroom oproeit; moet het, alleen tegen heel den wereld ingaat; en allen amsad der publieke opinie, om Jezus' wil, trotseert.

Maar dan juist zal hij dat doen, met de bede en de stille hope in het hart, van juist daardoor anderen voor de zake Gods te winnen.

Met dien heldenmoed des geloofs echter heeft niets gemeen de onverschilligheid waarmee zoo menigene zich opsluit in eigen kring, de wereld prijs geeft, omdat hij Gods liefde voor die wereld in zijn eigen hart niet voelt natrippen, en zich scheldt van zijn medemenschen, omdat hij voor zijn medemenschen geen hart heeft.

Zoo is de mijding van den Dooper, zoo is de eigenaardige vroomheid van het klooster, zoo is het isolement van wie zich nergens veroot of aan niets deelneemt. En het is uit datzelfde enghartig bestaan, dat ook de onverschilligheid voor alle propaganda van zijn belijdenis, en dus ook de onverschilligheid en lauwheid in zake de zending voortkomt.

Omdat men in de wereld zich niet thuis voelt en er niet terecht kan, wreekt men zich op die wereld, met haar te verachten. En omdat in die wereld zoo diep-zondige stroomingen gaan, sluit men het oog voor het werk Gods, dat in de schepping en het voortbestaan dier wereld verscholen ligt.

Het is, alsof de wereld niet een werk van God, maar eer de schepping van den duivel is, en men vergeet en ziet voorbij, dat de duivel niet anders kan doen, dan een zoo kostelijk werk van God bederven.

De duivel wilde dat heel de wereld hem zou nagaan, en tegenover dat satanisch beoelden voelt men geen prikkel in het hart om heel die wereld weer onder den ban van Satan te doen uitkomen, en te doen gaan achter Jezus.

Er school in dat zeggen van de Pharizeeën: *Zie, heel de wereld gaat Jezus na*, een schier woedere profetie, een stellig door hen niet beoeldde belijdenis.

Zoolks Cajaphas het woord sprak: "Het is goed dat één voor al het volk sterve, en niet heel het volk verloren ga", zonder ook maar van verre te gissen, hoe hij in dat zeggen het mysterie der verzoening onder juiste bevoording bracht, zoo ook in dat zeggen: *Zie, heel de wereld gaat hem na* een onbewuste en onbedoelde profetie van wat komen zou.

Reeds toen was er iets van aan. Voor Golgotha won Jezus aldoor aan invloed. Zijn optreden liet de geesten in het toenmalige Israël niet met rust. Of men wilde of niet, ieder moest zich met Jezus bezig houden. Hem voorbijgaan alsof hij er niet was, kon men niet.

Maar toch de Pharizeeën overdreven. Hun vrees en angst kleurde de leiten donkerder dan ze waren, zoolvel wat het aantal van Jezus' volgelingen, als wat veler verkeerdelijkheid aan hem betrof.

Gethsemane was zover niet meer af, en in Gethsemane hebben allen hem verlaten, en trad hij den wijnpersbak alleen.

Er was in die bejuching der schare meer

De Pharizeeën dan zijden onder medekindren: Ziet gij wel, dat gij gansch niet vordert? Zie, de geheele wereld gaat hem na.

Joh. 11: 19.

Er sprak tweeerlei in, toen de leidlieden des volks te Jeruzalem van Jezus zelden: *Zie, heel de wereld gaat hem na.*

Het was voorreest najliver en vrees voor verlies van eigen invloed, die hen zoo spreken deed. De schare moest achter hen aankomen,

schijn dan wezen. Al wat achter Jezus liep, liep daarom nog niet als een schaapken der dood achter den herder.

En dit is zoo gelieven, en is nog zoo.

Als straks Jezus' kerk de wereld ingaat, en de natien door haar poorten binnengaan, schijnt al spoedig heel de wereld achter Jezus aan te komen, en toch toont telkens vernieuwde afval, hoe klein het kuddeke der getrouwen is.

En ook nu nog, nu heel Europa en heel Amerika Christelijk heet, en alzo de twee toongevende werelddeelen achter Jezus aankomen, bewijst nogmaals de zoo telkens weerkerende klacht over schijnbelijdenis, ongeloof, bijgeloof en wereldzin, maar al te droef, dat heel de wereld nog op verre na niet gewonnen is, al gaat in woord en naam en klanken ook heel de wereld met haar Hosanna den Christus achternag.

Maar ook al berijkt hier op de goudkeur het metaal dat voor goud zich uitgaat, er lag toch iets, er ligt toch dit ware in, dat men geen naam gevonden heeft, die in aller schatting hooger staat dan de naam van Jezus.

Er ligt dan toch dit ware in, dat ook afgezien van de persoonlijke bekeering, de beginselen van den geest van Jezus steeds sterker invloed op ons menscheit leven oefenen.

Dit ware bevoelt, dat hij, aan wien gegeven is alle macht in hemel en op aarde, heel de wereld leidt naar den raad des wijsens.

Maar toch, dit is nog slechts de buitensijde der zaak, en dieper nog glinstert de profetie die in dat woord ligt, als ge let op de dingen die komen zullen.

Eens gaat heel de wereld Jezus achternag, en zal van de menschenwereld voor eenwig worden uitgebannen, wat weigert Jezus na te volgen.

De ure komt dat de laatste vijand aan Jezus' voeten onderworpen wordt.

Dan zal er in Gods wereld voor niets meer plaats wezen, waarin het *God alles en in alles* niet volle reine waarheid is.

En als zoo eens de Middelaar heel de door hem verlorne verozende wereld aan zijn Vader teruggeeft, dan zal het oogenblik gekomen zijn, waarop feitelijk en letterlijk *heel de wereld Jezus nagaat*.

Alles komt er dus op aan, dat de liede waarmee God de wereld liehdat, zóó zelfs dat Hij haar zijn eeniggeboren Zoon gaf, ook in ons hart haar schijnsel aalstrale.

Is dit zoo, dan geven wij evenmin als Godzeld die wereld prijs, maar eischen haar in Jezus' naam op.

Dan staan we in die wereld, voor niets wat tot haar van God geschapen leven behoort, onverschillig, maar hebben voor dit alles een oog, voor dit alles een hart, en kunnen niet rusten, eer wij ook voor ons deel op die wereld voor Jezus beslag hebben gelegd.

Dan strijden we wel tegen die wereld, in zover wij tegen God strijdt, maar niet om haar te verderven, maar juist of ze mocht behouden worden.

Dan ziten we niet stil, maar ijveren met een ijver Gods die ons verstand.

Dan zijn we er op uit, om scheidung te maken tusschen wat valscheit Jezus' naam op de lippen neemt, en wat in waarheid zijns is.

Maar ook, dan versagen we niet, en kennen geen misnoedigheid, omdat we weten dat het eind der wereldhistorie toch eens zijn zal, dat *heel de wereld Jezus nagaat* en dat al wat ten einde toe zich tegen Jezus verhardt, niet meer tot de wereld zal behooren, maar verre beoelden de wereld en haar lichtglaan, zal wegsinken in de buitenste duisternis.

Nota Bene.

Het Register op *E Vols* is dezer dagen afgezonden, of wordt afgezonden aan alle intekenaren die den bepaalde prijs van f.0,75 per exemplaar ten volle aan het Bureau van de *Heraut* voldaan hebben.

Zij, die of nog niet betaalden, of niet den vollen prijs, worden hiernede aangemaand, ten spoedigste te betalen of bij te betalen, opdat ook aan hen de bestelde exemplaren franco kunne toegezonden worden.

Amsterdam, 19 Nov. 1897.

Onder studenten.

Er is wat men noemt een "Christelijke beweging" onder studenten gaande.

In Amerika, in Engeland, en ten deele ook op het vasteland van Europa hebben een zeker aantal studenten aan de openbare, meest het ongeloof dienende universiteiten, den ban gebroken, en gewelgerd langer hun religie in hun hart te smoren, onderwijl ze geacht werden, ook hunnerzijds te moeten bukken voor den veelzins onheiligen geest en toon, die in de studentenwereld heerscheppij voerde.

Zels mag men zeggen dat tegen dien heidszinnen geest en toon van twee kanten verzet kwam. Niet enkel van positief belijdende jongemannen, maar ook van den kant van Moderne idealisten en asceten.

Toch laten we, met het oog op ons doel, in dit artikel die beweging van Moderne zijde rusten, en spreken alleen van den *Christelijken Róveel*, die in veel studentenkringen doorbraak.

De studentenwereld was vooral tengevolge van den invloed van het Humanisme reeds in den Reformatorischen tijd, in het verkeerde spoor geraakt. Er heerschte standshoogheid, die zich uitsprak in laatlundekend en minachtend neerzien op al wie niet studeerde of gestudeerd had. Men noemde die niet klassiek of humanistisch ontwikkelde "ploerters" of "Fijltijnen", tegenover wie men zich alles veroorlooven mocht. Drankucht en hoerrij onderden niet, maar verhoogden in deze sonderlinge wereld het aanzien. Zijn schuldeischers achte men het euvel te mogen duiden als ze op betaling aandrongen. Zijn vader, meest "ouwe" genoemd, had geen ander recht dan het kassiersrecht, om geld te zenden. Straatschenderij gold als een noodzakelijke levensuiting van deren humanistischen stand. In Duitschland kwam er nog het besijden van elkaars gelaat bij. En algemeen oordeelde men het plichtmatig, de intrede in zoo fameuse wereld gepaard te doen gaan met een dugsamaand ontgroo-

nen, waarbij niets, letterlijk niets een grens stelde.

Hiermede is niet ontkend, dat er te allen tijde, aan alle universiteiten ook kringen van degelijke studenten zijn geweest, die er heel anders over dachten. Maar een feit is, dat niet deze betere elementen den toon aangaven, en dat juist deze sonderlinge Humanisten doorgingen voor de meest "ge-tapte" studenten.

Met dien stroom drevén de vrome jongelieden intusschen niet af. Alleen ze roeiden ook niet tegen den stroom op, en hielden zich meest in stiller kring op een afstand.

Juist daarom echter is thans een einde gekomen. Er is eindelijk in de vromer jongelui de moed gevaren, om zich kritisch tegenover dat traditioenele studentenleven over te plaatsen, zelf met hun eigen overtuiging voor den dag te komen, en het openlijk te afficheeren, dat zij niet op die wijs de wereld, maar dat ze den Christus willen dienen.

Iets wat vanzelf propaganda insluit. Wie zoo denkt en aldus optreedt, poogt ook anderen te winnen.

Het behoefl wel niet gezegd, dat we dit een uiterst gelukkigen keer in het studentenleven achten, waarvoor we dankbaar zijn.

In zulk optreden spreekt zich een hooger ernst, een cordater belijdenis, een kloeker geloof, een fierder Christelijk zelfbesef uit. Velen die anders uit valsche schaamte afgeden, zullen er den moed door herverven. En de hoop is niet zoo ijdel, dat op die wijs ook in den geleerden stand tegen het ongeloof zeker bolwerk kan worden opgeworpen.

En al durven we niet verwachten, dat aan onze Staats- en Stadsuniversiteiten deze betere geest den doventoon zal erlangen, reeds het stuiten van dien boozen geest, is kostelijk. Het kan de zedelijke en religieuse schipbreuk van meer dan één jongman helpen voorkomen.

Ook verstaan we, dat deze "Christelijke beweging" onder de studenten behoefte heeft gevoeld aan "vereenigingsleven." Men wil elkander kennen. Men hoopd door aansluiting meer kracht te kunnen oefenen. Vooral voor jonge studenten helpt het, wanneer ze, persoonlijk nog minder bekend, een georganiseerd kring vinden, waarzu ze als lid kunnen worden opgenomen.

Een "vereenigingsleven" waaruit als vanzelf voortvloeit, dat men aan eigen universiteit nog zwak en klein, zich poogt te versterken door aansluiting aan gelijkgezinde kringen elders. En in dien zin is zekere voeling, zekere contact ook met de studenten aan universiteiten buitenslands niet te verwerpen. Veel geeft dat contact wel niet, omdat het uiterst zeldzaam blijft, maar het versterkt toch den indruk van de belangrijkheid der beweging waarin men zijn lust vindt.

In hoofdzaken lazen we dan ook wat de heer Scharten ter aanbeveling van deze beweging schreef en drukken liet, met overdeeld genoegen. Zijn Christelijk protest tegen het academisch Paganisme heeft onze onverdeelde sympathie.

Sluit dit daarom elke bedenking uit?

Natuurlijk niet, elke zaak is van meer dan ééne zijde te bezien, en de jongemannen, die ten deze aan het hoofd treden, zullen het dan ook ongetwijfeld als een blijke van waardeering voor hun streven beschouwen, indien we hun een tweetal bedenkingen ter overweging aanbieden.

De eerste raakt hun beoedeling, om te "arbeiden voor het Koninkrijk Gods".

Dit moet zóó verstaan worden, dat zij niet enkel beoelden, elkander *persoonlijk* te stichten, maar ook rekenen willen met hun roeping, om hun krachten in den dienst des Heeren te stellen.

Is het nu onjuist van ons geoordeeld, dat deze taak zich voor een iegelijk kind Gods in twee deelen splitst?

Een ieder heeft den hem meer bijzonder aangewezen werkring. Maar in dezen werkring behoefl hij zich niet op te sluiten. Dit kan zelfs enghartig maken. Er zijn ook allerlei ernstige belangen te verzorgen, die niet tot een bepaalden werkring van dezen of genen behooren, maar waarvoor ieder Christen gaarne zijn tijd, kracht en geld beschikbaar stelt.

Zoo is er zorg voor blinden, voor idioten, voor kraankzinnigen, voor lijdenden, voor armen, voor Christelijke scholen, voor Christelijke zending, voor Christelijken invloed op staatkundig terrein en zoolvel meer.

Regel is het dan ook, dat allerlei Christenen, die een post of ambt bekleeden, of aering en bedrijf uitoefenen, of tot de werklieden behooren, een deel van hun tijd en kracht ten beste geven, om ook voor deze veelsoortige belangen te ijveren. En dit is kostelijk.

Zoo zagen we dan ook met genoegen, dat deze studentenkringen ook de aandacht op het groot en heilig belang van de zending vestigden. Op die wijs kan in velerling de belangstelling voor de zending weer gaan leven. Iets wat waarlijk in ons laad wel mag.

Wel trof het ons, dat schier uitsluitend op dit ééne belang de aandacht werd gevestigd, en dat over de velerlei andere belangen van dien aard, die in ons laad zoolvel verzorging behoeven, geheel gezwegen werd. Maar hierin sprak waarschijnlijk de Engelsche geest. In Engeland hebben die andere belangen op verre na niet zoolvel verzorging noodig als ten onzent. En daaraan is het vermoedelijk toe te schrijven, dat deze jongemannen, wat sterk door het Engelsch model aangetrokken, alleen op dit ééne belang wezen. Een *eenzijdigheid*, die voor meerdere *veelzijdigheid* kan plaats maken.

Edoch, en dit sulpen deze heeren ons oonvoorwaardelijk moeten toestemmen, een Christus, die sloofde en slaafde voor allerlei diagen buitenshuis, en zijn eigen huis, zijn

eigen Goddelijk beroep verwaarloosde, zou niet vrij uitgaan, maar onder het oordeel der Heilige Schrift vallen.

Geef aan hetgeen buitengewoon is, alle kracht en tijd, die ge *overhoudt*, maar begin vóór alle dingen met getrouw, ook met Christen te zijn, in uw eigen Goddelijk beroep.

Een moeder die als Christinne ijverde voor zending, naaivereniging, weezenverzorging en zoolvel meer, en onderwijl naliel den geest van Christus in haar eigen huishouding, en bij haar eigen kinderen te laten doordringen, zou godsdienstig in "eigenwilligen zin" zijn, en daardoor haar loon weghebben.

Ook bij deze studentenvereeniging is alzoo te vragen: Alvorens ge tijd en kracht gaat wijden, aan hetgeen *buiten* uw eigen Goddelijk beroep ligt, zijt ge getrouw geweest in dit uw bijzonder, eigenaardig, u toevertrouwd beroep?

Wat is nu het Goddelijk beroep van een student?

Dit ligt natuurlijk op het terrein der studie, op het erf der wetenschap.

De naam "student" duidt het aan, hij is *man van studie*.

Als Christen heeft alzoo een student in de eerste plaats te vragen: "Hoe kan ik het Koninkrijk Gods in mijn studie indragen, en voor dat Koninkrijk mijns Heeren op het terrein der wetenschap arbeiden?"

Hij wensch den invloed, zoo mogelijk den triomf van den geest van Christus, voor zijn deel te helpen bevorderen.

Zoo ligt het dus voor de hand, dat hij in de eerste plaats heeft te vragen: *Op wat wijs kan ik op het mij toebedeeld erf, werkzaam zijn, om den geest van den antichrist te weerstaan, en den geest van Christus tot heerschappij te brengen?*

Nu moet bij menig ander beroep eerlijk weg erkend worden, dat men in zijn Goddelijk beroep, den geest van Christus vaak niet anders bevorderen kan, dan door eerlijk en trouw daarin te verkeeren, en de liefde voor anderen niet te verloochenen.

Een kuiper kan in zijn handwerk den geest van Christus niet laten heerschen over zijn diigen of hoepels, maar alleen door trouw en nauwgezete te arbeiden, eerlijk in zijn beroep te verkeeren, en liefdelijk met zijn metgezel of knecht om te gaan.

Op zichzelf ware het dus ook denkbaar, dat men bij zijn studie niet anders kon doen, dan trouw en ordelijk studeren, eerlijk zijn conclusien opmaken, en liefdelijk verkeeren met zijn hoogleeraren en medestudenten.

Edoch, ook deze heeren weten wel dat dit niet zoo is.

Bij diigen en hoepels is geen tegenstelling van beginsel, maar bij de studien wel terdege.

Ook zij zullen niet ontkennen, dat de geheele gang der studien en geheel de ontwikkeling der wetenschap tegenwoordig staat onder de heerschappij van zekere wijsgerige beginselen, die lijfrecht tegen den geest der Heilige Schrift indrnschen; dat ze een levens- en wereldbeschouwing voortplanten, die vierkant tegen de levens- en wereldbeschouwing van Jezus' en zijn apostelen overstaat; en dat de wetenschap gelijk ze aan onze Staats- en Stadsuniversiteiten geleerd wordt, niet alleen den geest van Christus niet dient, maar tegen het geloof ingaat en dit brutaal weg ondermijnt en afbreekt.

Het Goddelijk beroep van den student is alzoo van zulk een aard, dat de studien al naar gelang van het beginsel, waaruit ze beoefend worden, het geloof steunen of het geloof ondermijnen, het Koninkrijk Gods bevorderen, of het Koninkrijk Gods tegenstaan.

Een student die Christus eert en liefheeft, en zijn Koninkrijk dienen wil, en dat allerleest doen moet, niet in buitengewone dingen, maar in zijn gewoon Goddelijk beroep, niet zich alzoo voor de vraag gesteld, hoe hij zijn studien moet aanleggen, om een wetenschap te verkrijgen en een wetenschap te bevorderen, die niet tegen het Koninkrijk Gods overstaat, maar dat Koninkrijk Gods sterkt en dient.

Men zou dus zoo zeggen, dat een Christelijke studentenbeweging, die niet enkel *persoonlijke* stichting beoeldt, maar ook den plicht erkent, om voor het Koninkrijk Gods te arbeiden, er zich vóór alle dingen op zou toeleegen, om den zuurdeem van het Christendom in de studien *selve* in te dragen, en zich afvragen, hoe het ware aan te leggen, om het ongeloof in de wetenschap te boven te komen, en zich een wetenschap eigen te maken, die van den geest van Christus, d. i. van de van God gestelde beginselen doorgrondend ware.

Op dit uiterst gewichtige punt schijnt intusschen de aandacht dezer heeren dusver nog niet gevallen te zijn.

Nu kan men hun hiervan geen grief maken. Begrijpelijk toch is het, dat jongemannen, wier hart eerst onlangs dezen prikkel ontving, niet eenstonds tot een zuiver en helder indenken van hun geheele positie gekomen zijn.

Een ernstig karakter zou onze bedenking dan pas erlangen, als ze, na voor de quaestie te zijn gesteld, haar poogden te ignoreeren. Doch dit zal, naar we vertrouwen, dan ook niet het geval zijn.

Enmaal er op gewezen, zal men ook deze zijde van de quaestie in het oog gaan vatten, en dan eerst merken, tot wat inspanning en krachtsontwikkeling men ge-roepen wordt.

Mocht de heer Scharten, die als woordvoerder optrad, en zoo uitnemend bleek te kunnen schrijven, op onze bedenking iets aan te merken hebben, dan openen we volgaarne onze kolommen voor zijn tegespraak.

Duidelijkheidshalve resumeeren we daarom onze eerste bedenking nog kortelijk in dezer voege: Indien deze Vereeniging niet enkel persoonlijke stichting beoeldt, maar zich ook opmaakt voor den arbeid in het Koninkrijk Gods, dan moet deze arbeid zich voor de

studenten eers bezigheden, d. van den studie het *buitengewoon* niet eenzijdig zijdig op al d roep valledel ling en behartijng.

Veel korter zijt er dan de der dan deze niet.

Deze tweede Heilige Schrift. Begrijpelijk aan het gebruik waarde. Ze v Schrift én voor met anderen.

Ook hierbij Er is tweerlei De ééne, waar andere, waarbij *Lijdelijk* leet het er ons om den en wijfdend is de mystieke l of men alles b voort, om den te verkwikendende vangen, dien en der Heilige Sch Het is dan o de deze werking d en haar zoeken.

Maar nu is Heilige Schrift. is. Dan blijft tijk, maar waar zia de beoedeling der Heilige Sch kele vers, maar in te dringen.

Is nu het lijd Heilige Schrift v één en hetzelfde dit *actieve* lezen.

Dit toch stel scholier hooger man, aan een g aan zijn collegi school, en zoo hooger eisch da

Dat verschil a middelen waarol lige Schrift te hoogere eische stelt om den zie kennen. Denk, men, denk ma Grieksche, niet breesuwsche taal

Waar nu de saam de Heilige scheidung van hu nen we het onsm dat het doel hrij rijker en helder Schrift te gerake van huu univer worrt.

En is dit zoo, dat gewichtig t keu en meer te we dusver in he Niettegenstaar willen we nocht nogmaals onze l te spreken, dat er weer, niet zo niet zonder wari Nam des Hee is uitggaan.

Telkens hoort de gemoedsbezv sluismer zij.

Het kan daar praktijk des lew laten opgaan, w. Ziehier het s onder den vacc

Neem mij nieu U.W.E.L.Z.G. als als handhaver de ik sedert 1836 b het volgende:

Ik ben vader tot op heden nie van alle onderwi daags een uur hui zover is, dat hij

Van jaar tot ja der vaccinedwang En hoewel ik nu laten leeren, is di niet mogelijk, dat hij ontvangst, reel anderen voor / s nen genietten. O dat van G. zijd geen op afschafing niet veraan hoe zoo ligt over hee is dit niets minde (Zondag 10).

Arbeidersvraags gedaan (meest om hoeveel die nood moest hier niet, dronkenheid niet gemoedsbezwaren lande heeft, daar 'k Zal hierover mijn schrijven z. Noch ik, noch 's Heeren verschot had, hoewel wij zooda ik laat te de statistiek wel i Aangenaam zo veel van U.W.E.D vernemen of het 200 ik mij tot H zoek om onthefl zoon.

Wij voor ons len verklaard h

studenten eers bezigheden, d. van den studie het *buitengewoon* niet eenzijdig zijdig op al d roep valledel ling en behartijng.

Veel korter zijt er dan de der dan deze niet.

Deze tweede Heilige Schrift. Begrijpelijk aan het gebruik waarde. Ze v Schrift én voor met anderen.

Ook hierbij Er is tweerlei De ééne, waar andere, waarbij *Lijdelijk* leet het er ons om den en wijfdend is de mystieke l of men alles b voort, om den te verkwikendende vangen, dien en der Heilige Sch Het is dan o de deze werking d en haar zoeken.

Maar nu is Heilige Schrift. is. Dan blijft tijk, maar waar zia de beoedeling der Heilige Sch kele vers, maar in te dringen.

Is nu het lijd Heilige Schrift v één en hetzelfde dit *actieve* lezen.

Dit toch stel scholier hooger man, aan een g aan zijn collegi school, en zoo hooger eisch da

Dat verschil a middelen waarol lige Schrift te hoogere eische stelt om den zie kennen. Denk, men, denk ma Grieksche, niet breesuwsche taal

Waar nu de saam de Heilige scheidung van hu nen we het onsm dat het doel hrij rijker en helder Schrift te gerake van huu univer worrt.

En is dit zoo, dat gewichtig t keu en meer te we dusver in he Niettegenstaar willen we nocht nogmaals onze l te spreken, dat er weer, niet zo niet zonder wari Nam des Hee is uitggaan.